

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ,
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ**

Γ. Γ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ – Γ.Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ. Δ/ση : Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας : 101 81
ΤΗΛ. : 210 3837150
Email: gemporiou@gge.gr
FAX : 210 3837843

17 ΟΚΤ. 2012

Αθήνα, 16/10/2012

Αριθ. Πρωτ.: Β13-99

ΠΡΟΣ :

**Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα: Ερωτήσεων (2)**

ΚΟΙΝ.:

-Βουλευτή κ. Ι. Μιχελάκη.

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην Ερώτηση του Βουλευτή κ. Ι. Μιχελάκη.

Σχετ.: Ερώτηση 2185/26-09-2012.

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Ι. Μιχελάκης, με θέμα : «**Η ανάγκη αποτελεσματικότερης προστασίας των καταναλωτών από την ανεξέλεγκτη δράση των καρτέλ**», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή με βασικό γνώμονα την προστασία των καταναλωτών καταβάλλει καθημερινά συνεχή προσπάθεια για τον συντονισμό των ενεργειών και την ενίσχυση των αποτελεσμάτων του έργου της.

Στην προσπάθειά της αυτή για την προστασία του Έλληνα καταναλωτή, σύμμαχος είναι και η Επιτροπή Ανταγωνισμού, που είναι αρμόδια για την εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού και για την επιβολή κυρώσεων στις επιχειρήσεις που ακολουθούν πρακτικές στρέβλωσης της αγοράς. Το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων στηρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής Ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των καρτέλ, γιατί μία Επιτροπή Ανταγωνισμού που λειτουργεί άμεσα και αποτελεσματικά αποτελεί έναν σημαντικό αρωγό στην προσπάθεια της Πολιτείας για την ομαλή λειτουργία της αγοράς.

Η Υπηρεσία Εποπτείας Αγοράς εντοπίζει πιθανές ενδείξεις παραβατικότητας σε ευαίσθητους κλάδους της οικονομίας και υποβάλλει τεκμηριωμένα στοιχεία στην Επιτροπή τα οποία στη συνέχεια η Επιτροπή χρησιμοποιεί για τον περαιτέρω έλεγχο αυτών των υποθέσεων.

Συγκεκριμένα, υπεβλήθησαν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού αιτήματα αναφορικά με τις υποθέσεις:

- διακίνησης του συσκευασμένου ρυζιού στις τέσσερις μεγαλύτερες αλυσίδες λιανικού εμπορίου (Carrefour-Μαρινόπουλος, ΑΒ Βασιλόπουλος, Σκλαβενίτης και Βερόπουλος)
- κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης μεγάλης αλυσίδας λιανικής πώλησης τροφίμων (LIDL)
- εναρμονισμένων πρακτικών στην παραγωγή αλεύρων
- εναρμονισμένων πρακτικών στην εισαγωγή πατάτας
- εναρμονισμένων πρακτικών σε τιμές υγρών καυσίμων από πρατήρια υγρών καυσίμων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας.

- συμβολαίων πρατηρίων κλειστών αυτοκινητοδρόμων με κοινοπραξίες

Παράλληλα γίνονται συντονισμένες ενέργειες για την εισαγωγή στο ελληνικό δίκαιο διατάξεων που αφορούν τις αγωγές αποζημίωσης για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, με στόχο την εδραίωση του δικαιώματος των καταναλωτών και των επιχειρήσεων για απευθείας αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν λόγω παραβίασης της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας. Ο σκοπός αυτών των ενεργειών είναι να λειτουργήσουν αποτρεπτικά σε μελλοντικές πιθανές παραβάσεις και να επιτύχουν πιο αποτελεσματικά τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων.

Όσον αφορά την ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών, όπως είχε αναγγείλει ο αρμόδιος Υπουργός, και τη δημιουργία ενός Ενιαίου Κέντρου Εποπτείας της αγοράς, έγινε το πρώτο βήμα με τη συγχώνευση των παράλληλων ελεγκτικών μηχανισμών (ΓΓ Καταναλωτή-Εμπορίου-Βιομηχανίας) και τη δημιουργία ενός Ενιαίου Κέντρου Ελέγχων στη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με στόχο την προστασία του καταναλωτή, την απλοποίηση των διαδικασιών και την εξοικονόμηση πόρων (ΦΕΚ 184/Α/27-09-2012).

Για την προστασία των καταναλωτών και τη σωστή λειτουργία της αγοράς η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή διενεργεί ελέγχους τήρησης της νομοθεσίας είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν καταγγελιών. Παράλληλα, ενημερώνει και συντονίζει για τους παραπάνω ελέγχους τις Υπηρεσίες Εμπορίου των Περιφερειών της χώρας και συνεργάζεται με άλλες αρχές που έχουν αρμοδιότητα επίβλεψης της αγοράς. Σε περιπτώσεις διαπίστωσης παραβάσεων επιβάλλονται κυρώσεις βάσει του Ν.2251/94 «Προστασία Καταναλωτών» οι οποίες ανέρχονται σε χρηματικό πρόστιμο έως και 1.000.000 Ευρώ.

Η Γενική Γραμματεία Καταναλωτή έχει επιβάλει από το 2003 έως σήμερα πρόστιμα τόσο για περιπτώσεις αγαθών όσο και υπηρεσιών που απευθύνονται στο καταναλωτικό κοινό, συνολικού ύψους 25.548.048 ευρώ, όπως αναλυτικά περιγράφονται στον ακόλουθο πίνακα.

ΑΓΑΘΑ	
ΚΑΥΣΙΜΑ	3.373.355 €
ΜΗ ΑΣΦΑΛΗ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	1.295.300 €
ΛΟΙΠΑ ΑΓΑΘΑ	2.381.441 €
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2.032.000 €
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	12.356.022 €
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	2.799.000 €
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΕΚΟ, ΥΓΕΙΑ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	515.000 €
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ – ΚΕΝΤΡΑ ΑΔΥΝΑΤΙΣΜΑΤΟΣ	795.900 €
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ: 25.548.018 €	

Υψηλή προτεραιότητα του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων αποτελεί το ζήτημα του **παρεμπορίου**. Προς το σκοπό αυτό προωθήθηκε ένας ικανός αριθμός νομοθετικών και άλλων πρωτοβουλιών με απώτερο στόχο να καταστούν οι διαδικασίες ελέγχου και οι συλλογικές προσπάθειες πιο αποτελεσματικές.

Συγκεκριμένα τον Ιούνιο του 2011 με το Ν. 3982/2011, προβλέφθηκε για πρώτη φορά η επιτόπια καταστροφή των παρανόμως διακινούμενων προϊόντων, ενώ το Φεβρουάριο του 2012 με το Ν. 4038/2012, βελτιστοποιήθηκε το καθεστώς σύστασης των Κλιμακίων Ελέγχου Λαϊκών Αγορών και Υπαιθρίου Εμπορίου. Έκτοτε, εντός του 2012, τα Κλιμάκια της Υπηρεσίας Εποπτείας Αγοράς, σε συνεργασία με τη Δημοτική Αστυνομία και την ΕΛΑΣ, έχουν ήδη συντάξει **186** πρωτόκολλα κατάσχεσης – καταστροφής, στην περιοχή της Αττικής.

Πρόσφατα μάλιστα, με βασικό γνώμονα την καίρια πάταξη του παρεμπορίου και ταυτόχρονα του λαθρεμπορίου και των προϊόντων απομίμησης, η ηγεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων εγκαινίασε τη σύσταση και λειτουργία Συντονιστικού Κέντρου Αντιμετώπισης Παρεμπορίου (ΣΥΚΑΠ), προκειμένου, με την ενεργό συμμετοχή κρατικών υπηρεσιών, επαγγελματικών και οικονομικών φορέων, να αντιμετωπιστεί δραστικά το παρεμπόριο σε όλη την ελληνική επικράτεια. Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα και στους πολίτες να συνδράμουν και να συμμετέχουν στη συντονισμένη προσπάθεια που επιχειρείται από την ηγεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καλώντας στη Γραμμή Καταναλωτή **1520** και καταγγέλλοντας φαινόμενα παρεμπορίου και παράνομης διακίνησης.

Ιδιαίτερης σημασίας θεωρείται και το ζήτημα των **ενδοομιλικών** συναλλαγών (transfer pricing). Η Υπηρεσία Εποπτείας της Αγοράς του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων προχωράει στον έλεγχο των μεγαλύτερων διεθνών και εγχώριων ομίλων από τους σημαντικότερους κλάδους της οικονομίας που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ως προς την τεκμηρίωση τιμών ενδοομιλικών συναλλαγών, και είναι χαρακτηριστικό ότι έως τώρα έχουν επιβληθεί πρόστιμα για παραβίαση των ως άνω κανόνων στις εταιρίες Philips ΕΛΛΑΣ ΑΕΒΕ και Kraft Foods ΕΛΛΑΣ ΑΕ συνολικού ύψους 2,2 εκατ. Ευρώ (930.472 € και 1.277.303 € αντιστοίχως). Ο έλεγχος συνεχίζεται και έχει επεκταθεί και σε άλλες πολυεθνικές.

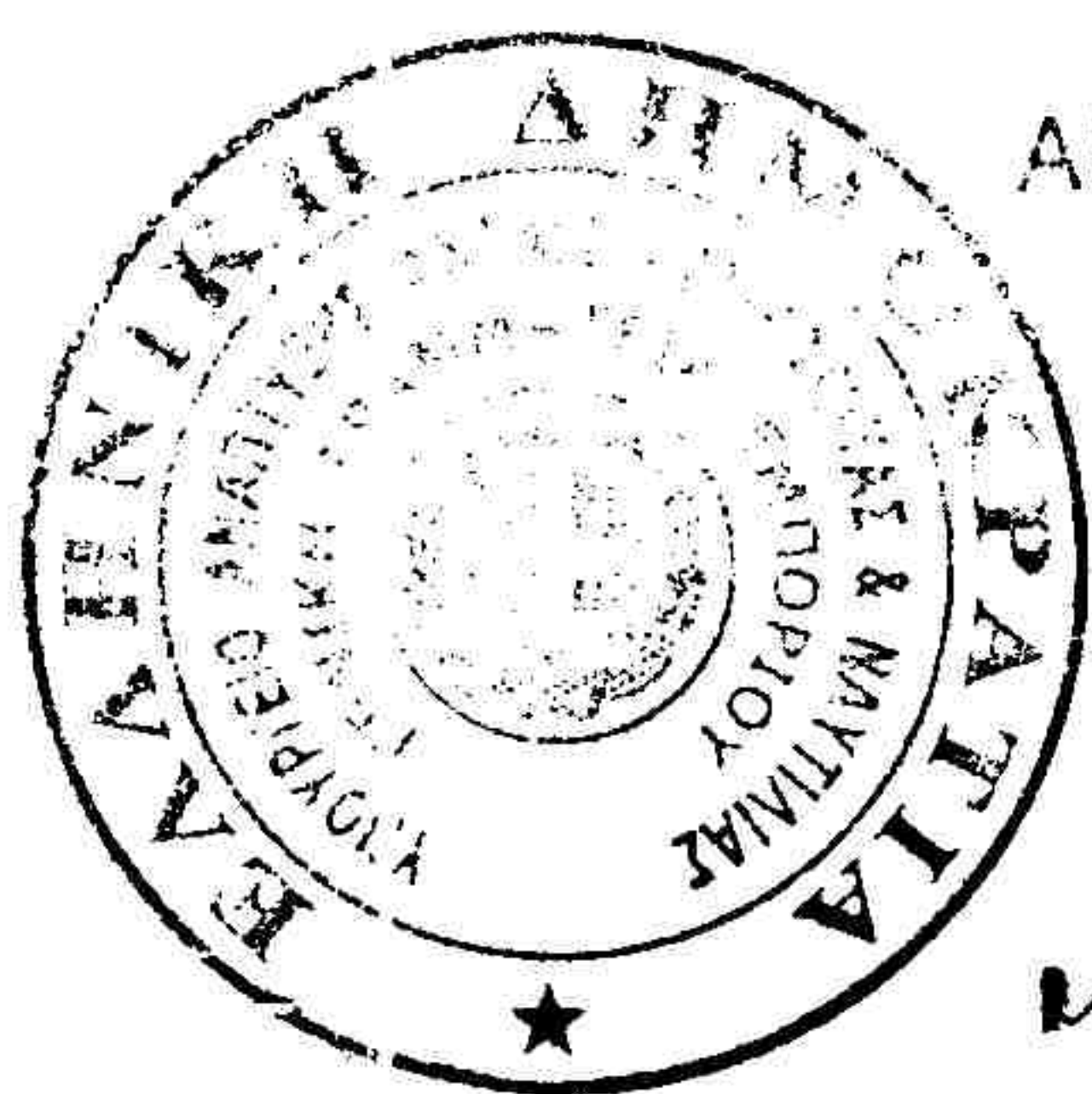
Στόχος της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή είναι να ενημερώνεται ο πολίτης, να καταγγέλλει παράνομα φαινόμενα και αποκτώντας παιδεία καταναλωτικής συνείδησης να επηρεάζει με τις επιλογές του τη λειτουργία της αγοράς. Η γραμμή καταναλωτή 1520 είναι στη διάθεση των πολιτών για να υποβάλουν παράπονα, ερωτήσεις, καταγγελίες σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή τους δραστηριότητα ως καταναλωτές.

Παράλληλα παρέχονται στους καταναλωτές και τις ενώσεις τους μέσω του διαδικτύου τρία πρωτοποριακά εργαλεία, το Παρατηρητήριο τιμών Προϊόντων(www.e-prices.gr), το Παρατηρητήριο Τιμών Υγρών Καυσίμων(www.fuelprices.gr) και Παρατηρητήριο Τιμών Διδάκτρων (app.gov.gge.gr), με τα οποία ο καταναλωτής είναι σε θέση να συγκρίνει τις τιμές των προϊόντων και να διαμορφώνει ξεκάθαρη εικόνα για το επίπεδο των τιμών. Με την αναμόρφωση μάλιστα του πλαισίου των προωθητικών ενεργειών, προστατεύεται ο καταναλωτής από πρακτικές παραπλάνησής του και βελτιώνεται η σήμανση των τιμών στα ράφια, ώστε να συγκρίνει και να επιλέγει τα ανταγωνιστικότερα προϊόντα.

Με την σχεδιαζόμενη ενσωμάτωση, εντός του 2013, της πρόσφατης οδηγίας 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τα **δικαιώματα των καταναλωτών**, για τις συμβάσεις **εκτός εμπορικού καταστήματος και τις εξ αποστάσεως συμβάσεις**, προβλέπεται η προστασία του καταναλωτή στον ταχύτατα αναπτυσσόμενο τομέα των ηλεκτρονικών πωλήσεων.

Η προστασία του καταναλωτή είναι αυτονόητη υποχρέωση κάθε ευνομούμενης πολιτείας. Ειδικά σε συνθήκες οικονομικής κρίσης, απαιτείται να προστατεύονται οι πολίτες, να διαφυλάσσεται και να ενισχύεται ο ανταγωνισμός και να διατηρείται σε ποιοτικό επίπεδο η αγορά.

Επιπλέον σας επισυνάπτουμε το με αριθ. πρωτ. 7547/02-10-2012 σχετικό με το θέμα έγγραφο της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ

Μ. ΘΙΟΧΑΡΗ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΚΟΡΔΑΣ

Αθήνα, 2 Οκτωβρίου 2012
 Αριθ. Πρωτ.: 7547

Γενική Δ/ση Ανταγωνισμού
Δ/ση Νομικής Τεκμηρίωσης
 Κότσικα 1Α & 28ης Οκτωβρίου,
 104.34 Αθήνα
 Πληροφ.: Α. Γκάτζιου
 Τηλεφ.: 210-88.09.137
 Τηλεομ.: 210-88.09.132
 Ηλ. δ/ση: agatziou@epant.gr
 Ιστοσελ.: www.epant.gr

Προς
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ -
ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ -
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
Υπόψη: κας Κ. Παπακώστα
 Τηλ. : 210-38.37.150
 Τηλεομ. : 210-38.37.843
 Ηλ. δ/ση: gemporiou@gge.gr

Θέμα: Αποτελεσματικότερη προστασία των καταναλωτών από την ανεξέλεγκτη δράση των καρτέλ
Σχετ.: Το υπ' αριθμ. πρωτ. Β13-99/01.10.2012 (ημ. αριθ. πρωτ. 7547/26.09.2012) έγγραφο,
το οποίο αφορά στην υπ' αριθμ. πρωτ. 2185/26.09.2012 ερώτηση του Βουλευτή, Ι. Μιχελάκη

Σχετικά με τα ερωτήματα που τίθενται από τον αξιότιμο κ. Βουλευτή έχουμε την τιμή να σας ενημερώσουμε για τα ακόλουθα:

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει ως αποκλειστική αρμοδιότητα την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3959/2011 «Προστασία του Ελεύθερου Ανταγωνισμού», καθώς και των διατάξεων των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), οι οποίες εφαρμόζονται επί επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων.

Ειδικότερα, επιλαμβάνεται υποθέσεων κατόπιν τεκμηριωμένης καταγγελίας ή αυτεπαγγέλτως, εφόσον συντρέχουν μεταξύ άλλων οι προϋποθέσεις:

- διερεύνησης ενδεχόμενης συμφωνίας ή εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ επιχειρήσεων ή απόφασης ενώσεως επιχειρήσεων που έχει ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ ή
- διερεύνησης ενδεχόμενης καταχρηστικής εκμετάλλευσης από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους στην αγορά, κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 102 ΣΛΕΕ.

2. Σχετικά με τις διαφορές που παρουσιάζουν οι τιμές όμοιων προϊόντων στην Ελλάδα σε σχέση με τα άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σας γνωρίζουμε ότι:

α) Οι διακυμάνσεις που παρατηρούνται στις τιμές όμοιων προϊόντων στα διάφορα κράτη-μέλη της Ε.Ε. τελούν σε συνάρτηση με διαφορές που επικρατούν σε αυτά, όσον αφορά

στη διάρθρωση της αγοράς, στις καταναλωτικές συνήθειες, στα επίπεδα των εισοδημάτων, στις δαπάνες των νοικοκυριών ανά κατηγορίες προϊόντων (είδη διατροφής, ένδυσης και υπόδησης κ.λ.π.), αλλά και σε φορολογικής φύσεως λόγους¹. Επιπλέον, ρυθμιστικά εμπόδια (π.χ. περιορισμοί χρήσεων γης, ποσοστώσεις στην παραγωγή συγκεκριμένων αγαθών κ.λπ.), αλλά και η έλλειψη ενημέρωσης και οργάνωσης του Έλληνα καταναλωτή, σε ισχυρές ενώσεις καταναλωτών, όπως π.χ. συμβαίνει στην Αγγλία, στη Γαλλία και στο Βέλγιο, αποτελούν μη αμελητέες αιτίες.

Ειδικά για το θέμα των ρυθμιστικών εμποδίων, η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξέδωσε την υπ' αριθ. 12/VI/2012 γνωμοδότηση αναφορικά με την άρση της αποκλειστικής διάθεσης από τα φαρμακεία των παρασκευασμάτων για βρέφη από 0 έως 6 μηνών, την υπ' αριθ. 21/VII/2012 γνωμοδότηση αναφορικά με την αναγκαιότητα εξάλειψης της υποχρέωσης υποβολής τιμοκαταλόγων χονδρικής, στοιχείων κόστους και συμβάσεων στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, καθώς και την υπ' αριθ. 24/VII/2012 γνωμοδότηση για την αναγκαιότητα αναμόρφωσης του ισχύοντος Αγορανομικού Κώδικα.

Επιπρόσθετα, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, βάσει του άρθρου 23 του ν. 3959/2011 και στο πλαίσιο των γνωμοδοτικών της αρμοδιοτήτων, έδωσε έμφαση στον προληπτικό τρόπο δράσης της σε κρίσιμα ζητήματα που έχουν επίπτωση στις δομές της αγοράς. Προς το σκοπό αυτό εξέδωσε 23 γνωμοδοτήσεις που αφορούσαν σε αιτήματα εξαίρεσης επαγγελματιών από τις διατάξεις του Ν. 3919/2011 «Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση των αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση των επαγγελμάτων», προτείνοντας για πολλά από τα υπό εξέταση επαγγέλματα την απελευθέρωσή τους και πέραν της κατάργησης της προηγούμενης διοικητικής άδειας, και την άρση πληθώρας ρυθμιστικών εμποδίων που αντίκεινται στο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο².

Περαιτέρω, βάσει των προβλέψεων του Μνημονίου Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής της 9/2/2012, η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ πρόκειται να συμβάλει στην ολοκλήρωση της απελευθέρωσης των αποκαλούμενων κλειστών επαγγελμάτων, αλλά και σε γενικότερα κρίσιμα ζητήματα, όπως στην άρση των ρυθμιστικών εμποδίων σε τομείς, όπως η επεξεργασία τροφίμων, το λιανικό εμπόριο, τα οικοδομικά υλικά ή ο τουρισμός, και στη διατύπωση και σύνταξη των κατευθυντήριων γραμμών που πρέπει να εφαρμόζονται κατά την άσκηση της κανονιστικής αρμοδιότητας της Διοίκησης και την νομοθετικής εξουσίας εν γένει.

β) Παρά ταύτα, επειδή το πρόβλημα είναι υπαρκτό, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μετά και από επικοινωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλα κράτη-μέλη, τα οποία έχουν, επίσης, πληγεί λόγω της διεθνούς οικονομικής κρίσης, ξεκίνησε από τις 16.12.2010 διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης για την αγορά λιανικής πώλησης (μίνι μάρκετ, σούπερ μάρκετ και υπεραγορές) προϊόντων βασικής διατροφής και καθημερινής κατανάλωσης, όπως λαχανικά και φρούτα, γαλακτοκομικά, κρέας και ψάρι, έλαια και βούτυρα, όσπρια, ρύζι και μακαρόνια, άλευρα και αρτοσκευάσματα, χυμοί και αναψυκτικά, κατεψυγμένα τρόφιμα, είδη προσωπικής υγιεινής, καθαριστικά χώρων, απορρυπαντικά ρούχων και είδη χαρτοποιίας, κάλεσε δε τους ενδιαφερόμενους φορείς και επιχειρήσεις ή/και μεμονωμένα πρόσωπα να καταθέσουν τις απόψεις τους σχετικά με τα αίτια που οδηγούν σε υψηλές τιμές.

Στόχος της διαβούλευσης ήταν ο εντοπισμός των προβλημάτων εκείνων που σχετίζονται με τη λειτουργία του ελεύθερου ανταγωνισμού και προέρχονται από πρακτικές, όπως τυχόν συμφωνίες για τον καθορισμό τιμών, ρήτρες αποκλειστικότητας, συμφωνίες από

¹ Βλ. Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών με θέμα «Αντιμετώπιση της πρόκλησης από την αύξηση των τιμών των τροφίμων – Κατευθύνσεις για τη δράση της ΕΕ» (COM (2008) 321 τελικό).

² Βλ. σχετικά http://www.epant.gr/img/x2/news/news459_1_1349105178.pdf

κοινού αγοράς εισροών, καθορισμός των τιμών μεταπώλησης, συμφωνίες διαχείρισης κατηγορίας προϊόντων και άλλες. Η δημόσια διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 31.5.2011.

Στη συνέχεια, με βάση τα αποτελέσματα της ως άνω διαβούλευσης, στην οποία η συμμετοχή των ενδιαφερομένων φορέων δυστυχώς δεν ήταν η αναμενόμενη, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, προκειμένου να διαμορφώσει πληρέστερη άποψη για τα ζητήματα που αφορούσε, αποφάσισε, δυνάμει του άρθρου 40 του ν. 3959/2011, την εκκίνηση έρευνας καταρχήν στον κλάδο παραγωγής, διανομής και εμπορίας νωπών οπωρολαχανικών, ο οποίος περιλαμβάνει βασικά είδη από το «καλάθι της νοικοκυράς»³. Στο πλαίσιο της ανωτέρω κλαδικής έρευνας έχουν ήδη πραγματοποιηθεί συναντήσεις με παραγωγούς και εκπροσώπους εταιριών σούπερ μάρκετ και έχουν αποσταλεί ερωτηματολόγια προς τις επιχειρήσεις αλυσίδων σούπερ μάρκετ και στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στα άλλα στάδια της εν λόγω αγοράς (παραγωγοί, συνεταιρισμοί, εισαγωγείς, χονδρέμποροι, κεντρικές λαχαιναγορές, λαϊκές αγορές).

Πρόσφατα, επίσης, η Επιτροπή με αφορμή τη διαφορά τιμών μεταξύ Ελλάδας και λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και την ακαμψία των τιμών βασικών καταναλωτικών αγαθών και συνεκτιμώντας τα παράπονα των καταναλωτών που δέχεται σε καθημερινή βάση η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, έλαβε ομόφωνα απόφαση και ξεκίνησε νέα έρευνα στον κλάδο παραγωγής, διανομής και εμπορίας βασικών καταναλωτικών ειδών. Στόχος της έρευνας αυτής, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη, είναι η ανάλυση της σχέσης των τιμών κατά μήκος της αλυσίδας παραγωγής, διανομής και εμπορίας, προκειμένου να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα, ως προς την ύπαρξη και τον εντοπισμό περιορισμών ή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που επηρεάζουν τη διαμόρφωση των τιμών των ως άνω καταναλωτικών προϊόντων. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού θα είναι σε θέση να παράσχει πλήρη ενημέρωση σχετικά με τα πορίσματα των ως άνω ερευνών αμέσως μετά την ολοκλήρωσή τους.

3. Αναφορικά με την επικαλούμενη ύπαρξη εναρμονισμένων πρακτικών ορισμένων σούπερ μάρκετ ή/και καρτέλ με προμηθευτές, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού θα συνεχίσει τις έρευνές της για εντοπισμό πιθανών προβλημάτων ανταγωνισμού τόσο σε οριζόντιο (ύπαρξη καρτέλ), όσο και σε κάθετο επίπεδο (διατήρηση τιμών μεταπώλησης), καθώς και για την αποκάλυψη καταχρηστικών πρακτικών από επιχειρήσεις με δεσπόζουσα θέση στην αγορά. Στο πλαίσιο αυτό, αποστολή συγκεκριμένων στοιχείων που ενδεχομένως διαθέτει ο αξιότιμος κ. Βουλευτής ή άλλα πρόσωπα ή επιχειρήσεις με τις οποίες έρχονται σε επικοινωνία αναφορικά με τις αποδιδόμενες πρακτικές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 3959/2011 θα διευκόλυνε το έργο της Επιτροπής. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να υποβληθούν από τους τελευταίους ως επίσημη καταγγελία στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το σχετικό έντυπο καταγγελίας και τη συνοδευτική επεξηγηματική Ανακοίνωση περί του τύπου και του τρόπου υποβολής των καταγγελιών, τα οποία υπάρχουν αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

4. Τέλος, σε σχέση με το θέμα των προστίμων κατά την τελευταία δεκαετία η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει επιβάλει χρηματικά πρόστιμα συνολικού ποσού 350 εκ. €, συμπεριλαμβανομένων και προστίμων για παραβάσεις των κανόνων ανταγωνισμού στον κλάδο των σούπερ μάρκετ αλλά και σε άλλους κλάδους επιχειρήσεων δραστηριοποιούμενων στην αγορά καταναλωτικών αγαθών, ενδεικτικά: α) στο Σύνδεσμο Επιχειρήσεων Σούπερ Μάρκετ Ελλάδος και σε εταιρίες του κλάδου (αποφάσεις υπ' αριθμ. 284/IV/2005 και 277/IV/2005, 395/V/2008 και 495/VI/2010- ΚΑΡΦΟΥΡ – ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.), β) σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων (υπ' αριθμ. 369/V/2007 και 373/V/2007 αποφάσεις), γ) στην Ένωση Κονσερβοποιών Μεταποιητικών Αγροτικών Προϊόντων Ελλάδος (υπ' αριθμ. 312/V/2006

³ Βλ. Πρακτικό Ε.Α. υπ' αριθμ. 75/2.12.2011.

απόφαση), δ) σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά των απορρυπαντικών (υπ' αριθμ. 441/V/2009 απόφαση- Unilever Hellas AEBE), ε) σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και εμπορία αλμυρών σνακς και παραγωγή και εμπορία καφέ: (υπ' αριθ. 520/VI/2011- TASTY FOODS ABΓΕ- και 434/V/2009 - NESTLE ΕΛΛΑΣ Α.Ε. αποφάσεις), στ) σε εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των κατεψυγμένων τροφίμων (απόφαση υπ' αριθ. 385/V/2008 -VIVARTIA Α.Β.Ε.Ε.) και ζ) στον κλάδο των αναλυκτικών (αποφάσεις υπ' αριθ. 207/III/2002 και 309/V/2006 COCA-COLA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε). Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι πρόστιμα έχουν επιβληθεί σε εταιρίες οι οποίες είτε κατέχουν μεγάλο μερίδιο αγοράς και έχουν προβεί σε κατόχρηση της δεσπόζουσας θέσης τους είτε έχουν προβεί σε αντιανταγωνιστικές συμφωνίες σε οριζόντιο ή/και κάθετο επίπεδο.

Το επόμενο χρονικό διάστημα θα εκδικαστούν ή αναμένεται η έκδοση αποφάσεων σε αγορές, όπως του βρεφικού γάλακτος (λήψη ασφαλιστικών μέτρων), του σκυροδέματος, της παροχής συνδρομητικής τηλεοπτικής πλατφόρμας, της εκμάθησης ξένων γλωσσών, της προμήθειας φυσικού αερίου, στην αγορά της κρεοπαραγωγού πτηνοτροφίας και του κλάδου των κατασκευαστών.

Θα πρέπει, επίσης, να τονιστεί ότι η αποτελεσματικότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού δεν είναι μετρήσιμο μέγεθος και εν πάσει περιπτώσει δεν δύναται να κριθεί αποκλειστικά βάσει του ετήσιου ποσού των προστίμων που επιβάλλονται, καθώς αυτά είναι απόλυτα μεγέθη τα οποία δεν εξελίσσονται με αριθμητική πρόοδο. Αντίθετα, η αποτελεσματικότητα της Επιτροπής πρέπει να κριθεί, και κρίνεται, σωρευτικά για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, λαμβανομένης υπόψιν μεταξύ άλλων της πολυπλοκότητας των υποθέσεων και του όγκου των στοιχείων που εξετάζονται σε κάθε υπόθεση. Επιπλέον, είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων και δύναται να κριθεί σε πολλά επίπεδα μέσω π.χ. της άρσης ρυθμιστικών εμποδίων, επιβολής διαρθρωτικών μέτρων, επιβολής δεσμεύσεων και κυρίως μη επανάληψης των παραβάσεων με απειλή υψηλών χρηματικών ποινών. Ως εκ τούτου, το ύψος των προστίμων που επιβάλλονται ετησίως δεν αποτελεί κριτήριο για την δράση της, προεχόντως γιατί συναρτάται με τον κύκλο εργασιών των ελεγχόμενων κάθε φορά επιχειρήσεων.

Παράλληλα, παρά το γεγονός ότι η αρμοδιότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού εξαντλείται, όπως είναι γνωστό, στο να αποστέλλει προς τις αρμόδιες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) τις οικονομικές κυρώσεις και τις δικαστικές μεταβολές τους, η Επιτροπή Ανταγωνισμού προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

- Παρακολουθεί συστηματικά τις δικαστικές μεταβολές των επιβληθέντων προστίμων καθώς και το ρυθμό είσπραξης αυτών μέσω των αρμόδιων Δ.Ο.Υ. Από τα συλλεγθέντα στοιχεία, προκύπτει ότι η πλειονότητα των προστίμων που έχουν επιβληθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού και επιδικαστεί από το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, έχουν ήδη εισπραχθεί.
- Σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών γίνεται προσπάθεια να δίδεται προτεραιότητα στην άμεση βεβαίωση και είσπραξη των προστίμων που επιβάλλονται.
- Με πρωτοβουλία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αντιμετωπίστηκε το χρόνιο ζήτημα είσπραξης προστίμων που αφορούν επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, αλλά διατηρούν έδρα στην αλλοδαπή, και βρέθηκε τρόπος για τη δυνατότητα είσπραξης τους σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών.

5. Επισημαίνεται εκ νέου ότι για το φαινόμενο της ακρίβειας δεν πρέπει να διαφεύγουν παράμετροι, όπως υψηλός Φ.Π.Α, ρυθμιστικά εμπόδια, ανελαστική ζήτηση βασικών καταναλωτικών αγαθών, παραοικονομία κ.λπ, θέματα τα οποία εκφεύγουν της αρμοδιότητας της Επιτροπής. Στα θέματα όμως που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της προσπαθεί, με τα πενήχρота, μέχρι πρότινος, μέσα που διέθετε, παντί σθένη να αντιπαλέψει. Επιβεβαίωση αυτής της προσπάθειας αλλά και αναγνώρισης αποτελούν: η εμπιστοσύνη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού, η άκρως θετική αξιολόγηση

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αποστολή με ηλεκτρονική αλληλογραφία και επίδοση

εξειδικευμένων επιθεωρήσεων σε ζητήματα ανταγωνισμού, η αναγνώριση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού από την Πολιτεία σαφούς ρόλου για την επιβαλλόμενη αναμόρφωση δομών της οικονομίας αλλά και η σταδιακή, έστω και με αργούς ρυθμούς, κατανόηση του ρόλου της από τους πολίτες, αλλά και αποδοχή της προσπάθειας που καταβάλλεται.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Δημήτριος Κυριτσάκης

